





SOTA LA PELL



LLORENÇ CAPDEVILA

SOTA LA PELL

Proa

Primera edició: abril del 2010

© 2010 Llorenç Capdevila

Drets exclusius en llengua catalana:

Raval Edicions SLU, Proa

Peu de la Creu, 4

08001 Barcelona

www.proa.cat

ISBN: 978-84-8256-932-1

Dipòsit Legal: B-14.918-2010

Composició: Víctor Igual, SL

Impressió: Reinbook

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, o la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

I Orfeu? Pregunto,
sortint de l'Hades al davant d'Eurídice,
què va veure en mirar cap endarrere?
No res, Eurídice no era res més
que el buit del centre de la seva vida.

JOAN MARGARIT, *Misteriosament feliç*

El misteri és el bé! L'infern no és més que pura
vulgaritat, absurd, allò que no té sentit; és a dir,
quasi tot.

JOAN SALES, *El vent de la nit*

I've got you under my skin

COLE PORTER





Dues figures mig nues i abraçades. Cabells foscos i llargs, llavis gruixuts, celles estilitzades. L'una, ajaguda, encercla el coll de l'altra, i aquesta, asseguda sobre les cuixes, dibuixa un arc amb l'esquena i estreny la cintura de la primera. Un llençol fosc, que sembla de vellut, cobreix amb discreció els sexes d'una i altra, com en un quadre del Renaixement. Lluny de representar una escena púdica, però, l'èxtasi està dibuixat a les fesomies: ulls clucs i boques lleugerament obertes. Són figures primes i desproporcionades. Semblen llagostes humanes, éssers d'un altre planeta. Formen, plegades, un manyoc de cintures flexibles, dilatades fins a l'impossible; braços llargs, interminables; dits com tentacles elàstics; cames doblegades; pits inflats i punxeguts que apunten endavant... I, tanmateix, tot i les deformitats, mantenen una exuberància onírica. Són dos éssers voluptuosos i sensuals.

Carn sobre carn. Carn viva sobre carn morta. Tot plegat: pastura per als cucs.

(Imatge que il·lustrava la notícia «Dos crims i un tatuatge», signada per Tura Soler i apareguda al diari *El Punt*, el dia 25 d'agost de 2005.)



I

LA FIBLADA DE L'ESCURÇÓ



Qui pot dubtar de l'existència de l'infern?

Jo hi vaig baixar seguint la pista d'una mort violenta, vaig veure el dimoni cara a cara i, al cap d'un temps, vaig tornar al món per refer la meva vida.

L'Anna em va deixar que encara feia fred. Se'n va anar amb un cop de porta, es va endur la nostra filla i vaig quedar ben sol.

Al principi, lluny d'enfonsar-me, estava disposat a aprofitar la llibertat reconquerida. M'ho vaig prendre com una oportunitat, com si es tractés del principi d'una nova etapa... A tothom que em demanava com ho portes, Pau, això de la separació, li deia que molt bé, que fet i fet la nostra història ja feia anys que no rutllava, i si ja es veu que no ha de funcionar val més que ho deixem córrer ara que no pas haver de viure un lamentable i lent procés de descomposició... Que tots n'hem conegut, de parelles que més que estimar-se se suporten i s'arrossegueu l'un a l'altre durant anys i panys, fins que s'odien tant que s'hi acaben acostumant... Al capdavall, encara érem prou joves. A més, ara tindria la tranquil·litat que es necessita per escriure.

Aquest període de conformació va durar poc. Aviat vaig començar a sentir un neguit que m'impedia plantar cara al futur amb optimisme. Estava sol. A casa ja no se sentien crits, però tampoc sonava la veueta sempre alegre

de la Mariona, petita meva, com ha anat avui l'escola? La soledat allargava les hores. Els dies no s'acabaven mai.

Si almenys ho hagués pogut escriure... Si com a mínim m'hagués sentit capaç de transformar en paraules una aproximació a tot allò que m'estava passant... És clar que jo no dec ser dels que troben la inspiració en les pròpies penes, i la meva creativitat es va bloquejar: ara que tenia més temps i menys obligacions que mai, no quallava cap idea sobre la qual valgués la pena malgastar ni una gota de tinta.

Al cap d'un parell de setmanes, mentre feia cua a la caixa del súper, vaig patir una crisi d'ansietat i vaig veure clar —entre palpitations, opressió toràcica i ofecs— que la separació m'havia deixat més tocat del que em pensava. Només va ser un cop, però la por que es repetís em va durar força temps.

No em va ajudar gens a remuntar els ànims, aquell febrer, la carta de l'editorial en què se m'informava que la venda dels meus llibres l'any anterior havia estat irrisòria. També se'm comunicava que després d'inventariar els estocs i a causa de l'augment constant dels costos d'emmagatzematge, ens veiem obligats a destruir una part dels exemplars de l'obra tal de la col·lecció tal, de la qual vostè és l'autor... Tot un cop de genoll a l'entrecreix de la meva autoestima creativa.

El Pau Perellós tocava fons. La meva carrera d'escriptor, construïda a base de petites satisfaccions i de grans decepcions, culminava —com el matrimoni— en un fracàs estrepitos.

Aconsellat pel doctor Garcia, vaig provar de sortir els caps de setmana, amb amics que es trobin en una situació semblant a la teva: separats, solters... Recupera antigues amistats, Pau, o fes-ne de noves, i distreu-te, home, que no costa tant. Però no m'hi sentia bé. En realitat, l'equili-

bri existencial dels meus companys de gresca, senyor doctor, és tan fràgil com el meu; només que a ells els mou l'únic objectiu de fotre un clau i això, mal que sigui pagant, sempre ho aconsegueixen. En el meu cas, en canvi, el sexe no era pas l'origen principal dels neguits... i és per això que cada cop sortia menys de casa.

El metge insistia que no pots pas viure dominat per l'ansietat, pendent d'un nou atac d'angoixa.

—Tens por de la por... —em va dir—. No es tracta de res greu, però s'ha de controlar...

Hi ha qui supera els moments crítics amb facilitat i hi ha qui no se'n refà de cap manera. Jo vaig arribar a sospitar —com suposo que passa a la majoria de mortals en hores baixes— que la meva situació no tenia remei, però aviat vaig descobrir que en realitat —també com en la major part dels casos— ni el meu estat era irreversible, ni tampoc seria tan fàcil sortir-ne sense l'ajut dels ansiolítics que el doctor m'havia receptat.

Si no hagués estat per la insistència de la meva exdona, sempre disposada a respectar la lletra petita de l'acord provisional a què havíem arribat mentre tiràvem endavant el divorci, potser fins i tot m'hauria saltat el règim de visites que havíem acordat per a la Mariona, pobreta, que com qualsevol criatura al món necessita tenir a prop, de tant en tant, el referent patern i tu, irresponsable, permetries que me'n fes càrrec tota sola els tres-cents seixanta-cinc dies de l'any. Tota sola? I què més! Feia poc que havia descobert que l'Anna s'entenia amb un paio de la secció d'esports de *La Veu de la Comarca*, el diari on jo col·laborava i ella havia treballat abans que la fitxessin els de TV3. Em feia servir de cangur quan li convenia i no trobava ningú més. Potser m'havia posat les banyes fins i tot abans de separar-nos, i ara em volia donar lliçons d'integritat moral...

Llavors, de cop i volta, tot va fer un gir inesperat.

S'acostava l'estiu i la calor començava a fer-se insuportable. La roba s'enganxava al cos com una segona pell. A les nits, el llençol s'amarava de suor i m'era impossible agafar el son. L'any que ve farem posar l'aire condicionat, havia repetit l'Anna diversos cops. Però ella ja no vivia a casa, com tampoc no hi vivia la Mariona... l'adorada Mariona, pastisset de mel vine cap aquí i fes-me un petó d'aquells que m'agraden tant... Estava sol, i aquella evidència em colpejava el pit... No tenia ganes de fer res i no fer res em creava mala consciència. El pis estava desendreçat. Sobre la pica s'acumulaven els plats amb restes de menjar. Dedicava poca cura al meu aspecte i voltava per casa en calçotets. Em passava les hores despert, suant, amb un llibre que em queia de les mans o al davant del televisor engegat sense mirar-lo. A vegades, quan ja havia sortit el sol, queia rendit i dormia fins a mitja tarda, sense moure'm del sofà. I, és clar, la nit següent l'insomni estava garantit.

Fins que una d'aquelles nits, tip de suar davant d'una pel·lícula de la qual havia perdut el fil feia estona, vaig anar al lavabo i el mirall em va tornar la imatge d'un home mal afaitat, despentinat, ullerós, esgrogueït... i vaig dir prou! Em vaig dutxar, afaitar i pentinar, vaig abocar-me un raig de colònia sobre el pit i em vaig refugiar al cotxe, l'únic lloc que, sense haver de compartir res amb ningú, m'oferia el bàlsam de la climatització.

Fent cas, com no n'havia fet fins aleshores, de la prescripció mèdica segons la qual et convé vèncer la mandra, Pau, sortir de casa i exposar-te al món, vaig pitjar l'accelerador i el cotxe es va llançar carrer avall, cap als afores de la ciutat. Els fars foradaven la nit i hi obrien una ferida que es tancava, tot de sobte, al meu darrere. Vaig deixar enrere els neons de l'àrea metropolitana. La claror urbana

s'endevinava més llunyana a cada quilòmetre que devorava el morro del vehicle. Al voral de la calçada s'intuïa, com una filera de fantasmes, l'ombra dels arbres i, de tant en tant, alguna casa de parets emblanquinades. Tot fugia enrere, com endut per una ràfega de vent. La nit embolcallava el món i em feia sentir, malgrat tot, a dins d'un lloc tancat. La lluna, com una gran gota d'esperança, es va amagar darrere un núvol i la foscor va fer-se encara més intensa.

Conduïa sense rumb.

A l'horitzó, molt lluny, potser damunt del mar, els llampecs vermells d'una tempesta cremaven el cel.

Que bé que s'hi estava, a dins del cotxe... Que lluny quedava tot... La frescor artificial procedent dels conductes del climatitzador va contribuir a crear una deliciosa sensació de calma, fins al punt que vaig perdre la noció del temps i de l'espai... Va arribar un moment que no sabia ben bé on era... Ni tan sols hauria pogut dir si havien passat cinc minuts o tres quarts d'hora. El temps importa poc quan has aconseguit desviar el pensament d'allò que t'havia incitat a barrejar llargues glopades de ginebra amb una dosi doble d'ansiolítics.

L'endemà dormiria tot el matí, com ja començava a ser habitual. I què? No tenia res més a fer... El Pau Pere llós, novellista, articulista i professor universitari, darrerament enviava a *La Veu de la Comarca* articles refregits que no li requerien cap esforç, a la facultat tenia —mentre estigués de baixa— un substitut que de segur ho feia molt millor que no pas ell i els darrers mesos no havia estat capaç d'engegar cap projecte literari que el deixés satisfet. L'agent, aquella tibada que distribuïa les atencions cap als seus autors en rigorosa proporció a la xifra de vendes de cadascun, havia deixat de trucar-me feia temps. Per no parlar de l'editor, que ni devia recordar el meu

nom... Si continuava la sequera estava decidit a abandonar les pretensions literàries i centrar-me en una font d'ingressos més segura, mal que fos per pagar la pensió de la Mariona i aquella sangonera d'advocat —un tal Rovira— que duia els tràmits del divorci.

Em vaig creuar amb vuit o deu vehicles i un parell més em van avançar, rabents. Qui podia anar pel món, a aquelles hores? Tot plegat feia una mica de basarda. Vaig pensar que més d'un potser s'hi posava d'hora, o acabava de sortir d'un torn de nit. Tanmateix, segur que algun dels que compartien amb mi la carretera també patia insomni. Qui sap quants suïcides en potència no circulen cada nit amunt i avall demanant-se què faran si troben un bon penya-segat per estimbar-se!

De sobte alguna cosa em va cridar l'atenció. Vaig frenar de cop, bo i ratllant l'asfalt amb els pneumàtics. En una esplanada al marge de la carretera hi havia una noia, pel que em va semblar, molt atractiva. Duia les cames enfundades fins més amunt dels genolls en dues botes negres, top per sobre del melic i una faldilla, curtíssima, que amagava tot just quatre dits de la part alta de les cuixes. Era com si m'estigués esperant, sola i plantada. Gastava un aire familiar i torbador. Fumava. Vaig aturar-me al seu costat. La vaig repassar de dalt a baix amb una barreja de perplexitat i excitació abans d'abaixar el vidre de la finestreta. De lluny li hagués posat vint anys, però de prop es veia que s'acostava la trentena... I s'assemblava tant a l'Anna que per un moment havia cregut que era ella.

Mai abans no havia fet tractes amb una prostituta.

—Cinquanta per follar, guapo. Si vols una mamada, quaranta. Si prefereixes alguna altra cosa en podem parlar. Jo hi poso els condons... Ah, i la pasta per endavant.

Arrossegava un castellà imperfecte. L'accent la delata-

va com a originària d'algun país de l'est d'Europa. Potser era russa, o txeca. Al cap d'un temps havia de saber que havia nascut a la ciutat silesiana de Wrocław, al cor industrial de Polònia.

Sense dir res, vaig agafar la cartera, en vaig treure dos bitllets de vint i els hi vaig allargar. En creuar-se les nostres mirades (Déu meu com s'hi assembla, a l'Anna!) ella em va regalar una caiguda d'ulls i es va humitejar els llavis amb la llengua, en un gest estudiat de puta complaent.

En seure ella al meu costat i tibar-la amb els malucs, la faldilla va pujar fins a gairebé desaparèixer per sobre de les cuixes. Després d'un com et dius? Natasha, per servir-te, em va indicar un camí per on vam avançar una cinquantena de metres i allà, sota la claror lletosa de la lluna plena, que guaitava de nou entre dos núvols, vam passar al seient de darrere. Ella va començar per desbotonar-me la camisa i descordar-me els pantalons. Em va picar l'ullet i es va inclinar. Tot seguit em va petonejar el pit, la panxa... Va obrir la boca i, amb llengua experta, va practicar el servei pactat.

Acabada la feina (verge santa, quina habilitat!), jo encara no me'n volia acomiadar. Li vaig ensenyar un altre bitllet de vint per si accedia a fumar-se un cigarret amb mi i xerrar una estona...

Va acceptar.

—Quan fa, que ets aquí?

—Vols dir a la carretera?

—No... Al país.

—Cinc mesos.

Jo havia sentit a dir que les prostitutes estrangeres menteixen sobre el temps que fa que han vingut, perquè a dreta llei només hi poden ser sis mesos, amb un visat de turista.

—Vols dir que no fa més?

—En realitat —va arrufar el nas— fa gairebé dos anys que vaig arribar...

—I vas venir expressament per fer de...?

—De puta? No, home, no... Vaig arribar com tothom, il·lusionada, perseguint un somni... fins que em vaig despertar... I aquí em tens, follant amb el primer que passa per quatre xavos... Faci fred o faci calor... I sempre amb aquesta merda de roba que posa calents els tios... I no t'ofenguis.

—No, i ara...

—I tu a què et dediques, guapo? No cal pas que em diguis la veritat, si no ho vols...

—Ah, no?

—Les putes ja estem acostumades que ens menteixin...

—No hi fa res... En realitat ara mateix estic de baixa... Fins fa poc intentava ser escriptor.

Jo, que per més inferns que em carregui a l'esquena mai no deixaré de ser un ingenu, esperava un comentari del tipus sembles un paio legal i ets prou ben plantat... A més ets un intel·lectual! És possible que hagi llegit alguna cosa teva? Què has publicat?... I què cony hi fots buscant consol en una puta de la carretera? Però es veu que no em devia considerar tan ben plantat, ni tan legal, o, si més no, tan diferent dels clients que acostumaven a sol·licitar les seves atencions. Així és que la conversa no va prendre pas aquest camí. Tampoc no em va suplicar rescata'm del món cruel de la prostitució, que el macarra m'esclavitza... ni va explicar-me cap infantesa desgraciada... La noia conservava un bon pessic de dignitat i vam parlar de coses banals que ni tan sols recordo. Potser de la insuportable xafogor d'aquell mes de juny.

Després de l'última pipada al cigarret, la Natasha va agrair-me la propina i em va demanar oi que em tornaràs al lloc on m'has recollit abans, guapo?

—I és clar que sí...

Va ser aleshores, quan en obrir la porta es va encendre el llum interior del cotxe, que li vaig poder veure el tatuatge. L'Anna sempre els havia odiat, els tatuatges, els trobava una vulgaritat irreversible, una abominació per al bon gust. En canvi la seva doble en duia un de ben visible i ostentós. Vaig tibar els llavis cap als costats, en una ombra de somriure, sense sospitar que al braç, en forma de figures enllaçades, aquella noia hi duia tatuada la mateixa mort.

A partir d'aquell dia, la noia del tatuatge es va instal·lar en el meu cervell, i de vegades el seu record es barrejava amb la imatge de l'Anna.

La meva rutina d'aleshores consistia a llevar-me tard, cap al migdia, menjar alguna porqueria precuinada per acompanyar mig litre de cafè, deixar-me caure al sofà com un pes mort, repassar quatre vegades la programació sencera amb el comandament i deixar posat qualsevol canal.

Em feia mandra sortir al carrer.

Molta gent em coneixia, al barri, i si em trobaven s'aturaven i s'interessaven per com et va tot, Pau, fa temps que no et vèiem. Ja menges prou? Et veig molt prim. No dubtis a trucar, si et falta res... Jo en canvi no volia saludar ningú, i encara menys parlar-hi. L'allau de comentaris i preguntes sobre els mals hàbits que el meu aspecte abandonat feia intuir podia resultar asfixiant i, per aquest motiu, evitava tant com podia haver-m'hi d'enfrontar.

Vaig perdre el contacte amb la major part dels amics. L'únic amb qui vaig conservar la relació va ser el Virgili Carbonell, que de tant en tant m'arrossegava fins al bar de la cantonada a fer un parell de cerveses, cony, que a casa et floriràs. Alguna vegada m'omplia la nevera i em donava un cop de mà a l'hora d'endreçar una mica el pis. Sense la seva ajuda m'hauria costat molt més sortir-me'n.

Quan vaig explicar al doctor Garcia que quatre nits enrere havia agafat el cotxe i havia anat a fer un tomb, tot sol, per carreteres que, si li he de ser franc, ja no recordo quines eren, l'home ho va interpretar com un indicati de millora. Per a ell era clar que si has decidit sortir per pròpia voluntat, sense res ni ningú que t'hi empenyés, som davant d'un bon senyal. Per vergonya no vaig dir-li res de la Natasha. Calculo que, si ho hagués fet, bo i arrufant el nas ho hauria aprovat, perquè allò suposava haver recuperat una certa predisposició a les relacions humanes. Ara que, si hagués encetat el tema, hauria hagut d'acabar per confessar-li que l'experiència havia estat tan satisfactòria que no em treia la noia del cap i em moria de ganes de tornar-hi, i aleshores l'entusiasme del facultatiu potser s'hauria desinflat. Segur que hauria dit alguna cosa com amic meu, crec que anem pel bon camí, però vols dir que no pots tenir tractes amb algú que no hagi de pagar? I jo li hauria respost suposo que no es deu pas referir a la relació que mantinc amb vostè, oi, doctor? I aquest estirabot hauria estat sens dubte exagerat tenint en compte que el metge només em volia ajudar. Per aquest motiu em vaig mossegar la llengua i no li vaig dir res de la Natasha, i això que, com he dit, no havia pogut oblidar la veu vellutada de la noia, el seu talent i aplicació en l'exercici de l'activitat oral que havíem compartit, el gest d'encendre el cigarret, el to desillusionat amb què parlava, fins i tot aquell tatuatge que la feia tan diferent de l'Anna i sense el qual s'haurien pogut confondre... Tot plegat em retornava al cap una vegada i una altra i em proporcionava breus instants d'allò que el bon doctor no hauria dubtat a dir-ne estabilitat emocional.

Potser sí que em calia tornar-hi.

Vaig decidir, doncs, aplicar-me una segona dosi de teràpia i, vencent de nou els dimonis que em convidaven a

quedar-me tancat a casa, vaig agafar la carretera en la mateixa direcció en què ho havia fet aquella nit.

Però no va haver-hi sort. L'itinerari estava tan difuminat en el record com si haguessin passat més de deu anys. Tot em semblava que formava part d'aquell paisatge vague i fosc que mantenia en la memòria. Al cap de tres o quatre hores d'escorcoll ocular, intentant de distingir, entre les ombres del voral, l'esplanada on havia vist per primer cop la noia, o el bosquet on ens havíem refugiat, vaig decidir que era incapaç d'ensumar-li el rastre. En tota la nit, només una vegada el cor m'havia fet un salt en descobrir una dona exuberant, vora la carretera, en actitud provocadora. No havia hagut d'aturar el cotxe per adonar-me que era una altra meuca que —de prop— no s'assemblava gens a la que jo buscava.

Ho vaig tornar a provar la nit següent, i l'altra, i encara una quarta... Però res. Semblava que el lloc no hagués existit mai i, endut pel pessimisme, vaig arribar a considerar la possibilitat que m'ho hagués imaginat tot...

Però la cinquena nit estava destinada a retrobar l'indret i demostrar-me que no patia al·lucinacions. Mentre conduïa vaig entrellucar el bosquet de pins, a prop de la gasolinera, i vaig frenar de cop, fent gemegar les rodes com a les pel·lícules. El cotxe va quedar de través al mig de la carretera. Per sort, ningú no circulava al meu darrere ni en sentit contrari. Vaig recular fins a situar el vehicle a l'esplanada, per allunyar-lo del perill que algú vingués afuat i s'encastés contra el portaequipatge.

Havia trobat el lloc, sens dubte... però no hi havia ningú.

Vaig accionar el fre de mà i vaig encendre un cigarret. Me'l vaig fumar mentre renegava contra la mala sort. Un

cartell informava, al meu davant, que la capital de la comarca quedava a pocs quilòmetres i que no gaire lluny d'allà hi havia una coneguda zona d'oci. El trànsit era el propi d'una nit de dissabte. De tant en tant passaven cotxes a tot drap i algun poca-solta, en passar prop meu, feia sonar el clàxon i cridava obscenitats. Es devien pensar que havia recollit la puta i que la urgència havia impedit que ens apartéssim del voral per fotre el clau.

De sobte, mentre amb un cop d'índex projectava la burilla per la finestreta, vaig caure en una evidència. Em vaig picar el front amb el palmell. Com no hi havia pensat abans? I mentre em feia creus de com se'n pot arribar a ser, d'imbècil, vaig manipular el canvi de marxés per dirigir-me, amb els llums apagats per no cridar l'atenció, cap al discret camí de terra on la Natasha m'havia fet anar l'altra vegada, que aquí no ens molestarà ningú, guapo... La lluna, en quart minvant, era prou clara per guiar-me entre les ombres.

Vaig arribar a l'indret exacte i, en efecte, tal com havia intuït, allà hi havia la prova del comerç carnal: un BMW fosc amb els vidres entelats. Ells no em podien veure i jo a ells, de fet, tampoc. Vaig somriure satisfet i, a la vegada, vaig arrufar el nas. No costava gaire d'imaginar, allà dins, la fogositat de les envestides, ni la respiració canina, ni els cossos entresuats. La Natasha estava treballant i era una gran professional. I jo no era ningú per interrompre-la mentre feia tocar el cel el propietari del vehicle. Només calia tornar a l'esplanada i esperar, discretament, que acabés el servei. Aviat gaudiria, per segona vegada, dels encants d'aquella noia i de la seva companyia. A més, ara que ja sabia on la podia trobar, recordaria el lloc i hi tornaria sempre que volgués...

Al cap de deu minuts i d'un parell de cigarrets, els llums del BMW ferien la foscor en direcció a l'espaiós vo-

ral, i la grava crepitava, amb suavitat, sota les rodes. Es va aturar un moment i en va baixar la noia, que es va acomiadar del conductor tot pessigollejant l'aire amb els dits, melosa. Em va fiblar la gelosia. El cotxe fosc es va llançar aleshores, derrapant, en direcció al sud i la prostituta es va situar, altra vegada, vora la carretera.

No es va adonar de mi fins que de cop va veure uns fars que s'encenien just al seu davant, com una aparició. Es va espantar i es va posar el dors de la mà davant la cara, per protegir-se els ulls. Em va semblar més alta, però va recordar-me altra vegada l'Anna. Vaig accionar el canvi de marxes. M'hi vaig acostar, a poc a poc, abans de convidar-la a entrar. Va pujar al cotxe i, en aquell moment, colpit per una intensa bravada de perfum barat, vaig adonar-me que no era la Natasha:

—M'has clavat un espant de cal Déu! —va dir amb veu de tenor, en un català genuí, d'accent septentrional.

—I tu qui ets, si es pot saber? —vaig demanar, desconcertat, i fent-me creus de no haver vist des del principi que aquella noia no tenia res a veure amb la que jo esperava.

—Em dic Betty, i estic predestinada a transportar-te al setè cel, amor meu... O no és això el que vols? Et puc fer un complet per trenta euros, avui, que em sento generosa... A veure com tenim l'eina, reiet. Mmmm! Déu n'hi do!

—No... Un moment... Bé, vull dir que... daixò... On és la Natasha?

—Amb què collons em surts, tu, ara?

—La Natasha... Vull dir la noia que...

—Sí, home, sí... Ja sé qui cony és, la Natasha, i no m'estranya que prefereixis les seves perversions a les d'un putot rovellat com jo... Però, cagonlou, maco, vols dir que no ets prou gran per saber que queda lleig parlar de la

competència a qualsevol professional, sigui del ram que sigui?

—Perdona... Jo...

—Res, carinyo, res. Ara el mal ja està fet. Però m'agradaria que estiguessis a l'altura d'una reparació com cal. Au, va, tira cap al camí, que et vull ensenyar què sóc capaç de fer amb la llengua!

—Prefereixo que parlem una estona aquí mateix, et pagaré igual...

—Jo em referia a fer anar la llengua per a una altra cosa, reiet.

—Doncs, a mi, si no et fa res, em ve més de gust enraonar... Ja t'he dit que et pagaré tant com si haguéssim consumat la relació.

—Ui! Que fi! Si fins i tot de follar en diu consumir la relació!... Ets un sol! És clar, preciós, el que tu diguis... Em caus bé. De què vols parlar?

—M'és igual...

La Betty, que segons el document d'identitat es deia Bartomeu Jonquera, no era un cas tan insòlit en aquell ofici com podria semblar a primer cop d'ull. Per començar, de transvestits n'és ple, el món de la prostitució. Només cal obrir la secció d'anuncis de qualsevol diari i comprovar-ho... El cas és que la mossa devia fer mil anys que no trobava algú que l'escoltés i, per això, es va posar a xerrar com si li haguessin donat corda. I sense cap reserva, cap pudor, ni cap censura, em va explicar la seva vida.

Havia començat a prostituir-se als vint-i-un anys, per sobreviure, després que el pare la fes fora de casa en descobrir la seva inclinació afectiva i la pretensió d'anar amb faldilles, mitges i sabates de taló... Havia hagut d'abandonar la universitat i, després de malviure una temporada en un piset de mala mort, a Girona, compartint espai amb una colla de penjats que, cagonlou!, van ensenyar-me

com pot ser d'alliberadora, en un principi, l'heroïna, però com esclavitza al cap del temps, quan n'ets addicta, vaig acabar per descobrir que la manera més ràpida i senzilla de costejar el vici era oferint el cul per aquests mons de Déu. I va fer cap a Barcelona, on es va vendre el cos durant més de deu anys, fins que va haver d'abandonar les cantonades a causa d'una ordenança municipal que prohibia la prostitució als carrers de la ciutat. Aleshores es va començar a buscar la vida per les carreteres, sota la protecció —si és que se'n pot dir així— d'un nou macarra.

Allà hi havia material per a un bon llibre. Però jo aleshores no buscava temes sobre els quals escriure sinó una mica de conversa i, sobretot, una noia rossa, esclava, la mateixa amb qui havia estat feia vuit o deu nits.

—No sé pas què dir-te, maco. Fins fa poc, aquest era el seu lloc. És cert. Era la reina de la carretera. Jo estava un bon tros més amunt. Les nostres clienteles són força compatibles i no ens fem la competència l'una a l'altra, ja m'entens... No sé pas què li deu haver passat. Potser s'ha barallat amb algú que la volia xulejar... Ella va per lliure, no sé si ho sabies... O bé ha tornat al seu país... Potser és que ha trobat un lloc millor. No en tinc ni idea. Jo faig el que em manen i callo, ves... Com totes, què collons! Et diuen has d'anar aquí o allà, t'hi porten o t'hi fan anar en tren, et deixes donar pel cul per qui convingui, arreplegues els calés i adéu-siau... Fa temps que vaig deixar de preocupar-me per les anades i vingudes de les altres noies, jo... No vull merders!

Encara no ha sortit el sol. Les rodes metàl·liques del *pošpi-eszne* de Cracòvia comencen a grinyolar després que el cap d'estació ha donat permís amb el xiulet perquè s'efectuï la sortida i es reprengui la marxa. Fa un fred rigorós, tallant i sec com una guillotina, i els pocs que rondan per l'andana van tapats com si volguessin amagar la identitat. Més d'un tot just si deixa veure els ulls guaitant entre bufanda i barret. El lloc és un autèntic pou de glaç. Els borratxos que hi malviuen s'amunteguen, tapats amb una crosta de cartrons, arrecerats del vent.

Quan el tren, amb parsimònia d'elefant, deixa enrere la Wrocław Główny, l'estació principal, i travessa el primer pont, la ciutat reapareix emblanquinada. Al cap d'una estona el paisatge llis i nevat de la Baixa Silèsia rep la primera claror rosada de l'aurora i s'obre, esplèndid, davant la vista emboirada dels passatgers que esperen arribar, cap a mig matí, a Poznań.

Catric-catrac. La màquina va agafant velocitat. Al tercer vagó, en un compartiment on hi ha quatre persones més, la mitjana d'edat de les quals deu ser de setanta anys, la Paula Gałkiewicz esclafa el nas contra la finestra. Més que no pas en el paisatge, està concentrada en el paper que duu a la butxaca, rebregat. Allà, de qualsevol manera i amb un llapis de traç gruixut, algú hi ha gargotejat el seu futur en forma d'adreça. La maleta, entaforada a la xarxa que fa de portaequipatge, segueix el sotragueig del vagó. Catric-catrac. El revisor passarà en qualsevol moment, es

mirarà la Paula amb recel, i ella pessigarà el bitllet entre dos dits i l'hi lliurarà, amb menyspreu. Catric-catrac. Ja està acostumada que la mirin amb una barreja de compassió i repugnància, com ara fan els seus veïns al compartiment. Potser llegeixen als seus ulls que acaba d'injectar-se un bocinet de paradís, o potser només la tenen per una perduda... Catric-catrac. Hauria resultat més econòmic i més ràpid —fins i tot més agradable— viatjar en avió, però no li han donat més opcions: l'avió és massa perillós, per a una ionqui... Ha de ser en tren!

Ella els odia, els trens. El seu pare n'agafava cada dia un per anar a la fàbrica i de tant en tant, al vespre, entre glop i glop de vodka, els explicava amb detall com algú, aquell matí, s'havia llançat sota les rodes per fer-hi el darrer viatge. Catric-catrac. Fins que va ser ell mateix qui va prendre aquesta decisió fatal, per deixar-los en la misèria. Les rodes van partir-li el cos en tres bocins.

A prop seu, algú ha encetat l'enèsima conversa sobre la crisi que viu el sector metallúrgic polonès; un s'hi afegeix per afirmar que els estibadors del nord estan pitjor; i encara hi ha qui, com sempre, enyora èpoques pretèrites de banderes vermelles, martells i falçons. Ara tots se la miren, de cua d'ull... Ella, però, només pensa en l'adreça del local de nom exòtic que duu escrita en un bocí de paper a la butxaca. Catric-catrac. S'hi ha de presentar d'aquí a quatre dies, després de canviar de tren unes quantes vegades —a Poznań per atrapar el que ve de Varsòvia, a Berlín per pujar a l'Intercity que la durà a París, i allà per agafar el directe, nocturn, fins a Barcelona—, i encara no té gaire clar en què consisteix la feina que hi haurà de fer. Li han dit, només, que és en un restaurant, ran de mar i amb molt de sol. Qui sap? Pensa que qualsevol cosa serà prou bona per substituir Wrocław i Cracòvia i deixar enrere una vida grisa i sense cap futur. Catric-catrac. Vol

començar de zero, desenganxar-se del cavall, i el paperot que ara prem a dins del puny és la seva última esperança, la carta a la qual s'ho juga tot.

S'ha tallat els cabells i se'ls ha tenyit perquè ningú no la pugui reconèixer mentre encara sigui a Polònia. Mai no se sap amb qui pots ensopegar, en un tren o en una estació. Les ulleres de sol, de moment, les duu a la bossa. Se sent incòmoda. Sap que el paquet que li fan portar a la maleta no és legal i, per tant, estarà amb l'ai al cor fins que el lliurarà al seu destinatari. Catric-catrac. Però no es peneix d'haver pujat al tren.

L'única persona que li hauria pogut impedir d'emprendre aquest viatge era en Witold, que va desaparèixer fa un mes i ara deu ser mort. Mort, enterrat i mig devorat pels cucs. Com ella si s'hagués quedat a Cracòvia, o hagués provat d'amagar-se més temps a Wrocław. Sap que la gent de l'Organització, i sobretot els homes com el Schulz, no perdonen la deslleialtat perquè, en el negoci a què es dediquen, no es poden permetre ser tous. No deixen que els traïdors s'escapin. Tiren sempre pel dret, sense escrúpols. Et busquen sense descans, fins que et troben. És la seva feina. I quan has trencat les regles del seu joc, si no vols ser-ne víctima, has de fugir lluny, com més lluny millor.

De petita, durant l'hivern, el joc preferit de la Paula consistia a posar-se al costat de la via del tren. En passava un, si fa no fa, cada mitja hora o vint minuts, a tocar de casa seva. Els dies que havia nevat, es delia per enfonsar els peus en la neu verge a cada passa, mentre els seus germans provaven d'encertar-la amb enormes boles glaçades. Saludava els rostres endormiscats dels viatgers, imaginant que estiraven els braços i se l'enduien cap a latituds més càlides: París, Roma, Nova York... Llocs que només existien a la televisió, al cinema, als llibres... lluny d'aquell país tan fred! Lluny de la misèria i de la solitud.

Molt sovint, algú, des d'un lent *osobowy*, li retornava el gest o li somreia. La majoria eren treballadors de la siderúrgia o de les mines i, per tant, no anaven gaire lluny. De tant en tant, però, passava un *pośpieszne* com aquest en què ara viatja. S'hi podien veure fesomies menys colrades i més vives, de gent que va d'una banda a l'altra de Polònia, o qui sap si a l'estranger... Un dia, entre els passatgers anònims d'un d'aquests combois va reconèixer les faccions resseques de la seva mare, que se la mirava fixament, des de darrere del vidre, amb una tristesa infinita. Què hi feia, allà dalt? La va seguir una estona, confosa, fins que la màquina va desaparèixer sobre el pont de ferro. Era la darrera imatge que en conservava. No l'ha vist mai més. Aquell tren devia anar prou lluny per fer desaparèixer els viatgers que l'agafaven. La Paula Gałkiewicz tenia deu anys i ja no va tornar a fer saltirons vora la via.

Ara, acompanyada pel catric-catrac suau de la velocitat constant i pel paisatge esblanqueït, recorda —com molts anys abans devia haver fet la mare— les misèries de la vida que deixa al darrere: el pis pudent de parets escrotonades i pintades d'humitat florida; l'olor de carbó de la gent que tornava de les mines cada vespre, amb l'ànima emmascarada; el barri ple de mirades com la del vell Gałkiewicz, ofegades a raig de vodka o de cervesa; els crits i les baralles dels veïns; la mort del pare i la fugida de la mare; el menyspreu dels germans grans, incapaços de somiar, que sempre la van fer sentir com una nosa; l'orfenat d'on es va escapar als tretze anys; la gana que li rosegava les entranyes les tres o quatre nits que va passar a la riba de l'Oder, vora el pont Tumski; els petits furts per sobreviure; les manifestacions en favor de la llibertat i la democràcia; l'home fastigós per qui s'havia deixat tocar els pits a canvi de quatre złotys; la primera ratlla de coca en un local del carrer Świdnicka; la decisió de buscar una nova

vida a Cracòvia... i el Witold, és clar, l'home en qui ja no es pot refugiar.

Va conèixer el Witold a Wrocław, en un tuguri decadent que aleshores freqüentava el jovent d'idees avançades: fills d'una burgesia incipient i amb ganes de prosperar, que pretenien canviar el món i fer de Polònia el nucli cultural d'allò que anomenaven Centreuropa. Eren els mateixos xitxarel·los que, curiosament, ara ocupen càrrecs a les empreses dels seus pares; els mateixos que ara, cada diumenge i acompanyats de la dona i els fills, fan cua somrients a les caixes dels hipermercats, amb el carro ple a vessar. La Paula anava a aquell local de tant en tant, amb una amiga, per fumar marihuana gratis i provar de conèixer algun estudiant amb futur que la rescatés de la penúria. Aquell lloc estava ple de joves idealistes que s'omplien la boca de frases d'algun líder sindical, però només es fixaven en les noies dels barris baixos quan tenien intenció de fotre un clau. No s'hi casarien pas. El Witold, en canvi, no era cap d'aquests joves pedants, sinó un camell de poca volada, procedent del barri degradat d'Oswitz, que es guanyava la vida passant xocolata als estudiants del centre. Les drogues s'havien posat de moda entre els joves polonesos durant els anys noranta, coincidint amb l'arribada dels nous aires democràtics.

Van entendre's de seguida. És clar, tots dos pertanyien al mateix món, que no era el dels joves poetes i filòsofs pamfletaris que ara voten la dreta, sinó el de la pobresa i el futur incert, el de les drogues i la degradació.

Al cap d'un mes va dur-la a viure amb ell, a Oswitz, on la brutícia s'enganxava al nas i qui més qui menys feia cara d'amargat fins que un bon glop de vodka li encenia l'ànim. Era depriment, però almenys tenia un sostre que la protegia del fred i algú que l'alimentava quan tenia

gana. Dels seus germans no n'ha volgut saber res més, des d'aleshores. Potser ja són morts; potser s'estan podrint en una foneria, o a la mina... Li és igual. Sempre l'han menyspreat. El Witold, en canvi, amb tots els seus defectes, l'estimava. Si les coses haguessin anat d'una altra manera, algun dia potser s'haurien casat i tot. Pobre Witold! La Paula no vol imaginar què li devien fer, abans de matar-lo...

Mentre s'acosten a la regió de Poznań, li torna a la memòria el moment en què el xicot se la va endur a Cracòvia. El Witold complia un propòsit que ella mai no s'havia pres gaire seriosament, i obria al seu davant, de cop i volta, un nou horitzó carregat d'expectatives, lluny de la grisor amarga de Wrocław. La intenció era guanyar diners; prou, si més no, per muntar un bar... potser un petit restaurant. La Polònia renascuda del comunisme en necessitava centenars, milers a les grans ciutats. Els bars i els restaurants eren més del gust de les noves generacions que no pas els decadents *mleczny*, aquells menjadors populars baratíssims, molt útils per treure el ventre de pena però no per passar una bona estona amb els amics. I tants bars i restaurants com s'obrien vessaven de clients des de primera hora.

Però l'únic negoci del Witold que va prosperar a Cracòvia va ser un punt de venda de drogues, en un soterrani del Kazimierz. Treballava per a un dels principals traficants de la ciutat, un tal Schulz, a qui la llegenda atribuïa alguna història tèrbola amb sang pel mig. Guanyava diners llargs, sí, però la pròpia addicció, el consum cada vegada més desmesurat de la Paula, i el desig de viure al límit, sense control ni privacions, feia que els beneficis s'acabessin reduint a zero.

Un dia, amb els ulls vidriosos per la dosi d'heroïna que acabava d'injectar-se, el Witold li va passar el braç per sobre l'espatlla i li va dir que volia parlar amb ella. A poc a poc, li va exposar un pla per guanyar, de cop, tot el capital que calia per obrir el negoci dels seus somnis.

—...I necessito que m'ajudis, amor meu.